

Bydgoszcz, 20 grudnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

BW.III.431.2.2018.MK/KD

**Pan
Zygmunt Groń
Burmistrz Pakości
Urząd Miejski
ul. Rynek 4
88-170 Pakość**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2017 r., poz. 681 z późn. zm.),

w: Urząd Miejski w Pakości, ul. Rynek 4, 87-170 Pakość,

w dniach: od 7.12.2018 r. do 7.12.2018 r.,

przeprowadzona została kontrola: prawidłowości,

przez: M. K. - starszego inspektora wojewódzkiego w Biurze Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierownika zespołu kontrolnego oraz K. D. - starszego inspektora wojewódzkiego w Biurze Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: realizacja zobowiązań gminy wynikających z zawartego z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
2. okres objęty kontrolą: 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

I. ustalono, iż sprawy dotyczące grobownictwa i cmentarnictwa wojennego realizowane są przez p. XX - pracownika Urzędu Miejskiego w Pakości.

II. Karty ewidencyjne obiektów grobownictwa wojennego oraz księga pochowanych znajdują się na stanowisku pracy. Dokumentacja prowadzona jest prawidłowo.

III. Potwierdzenie rozliczenia dotacji oraz egzemplarz porozumienia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim obecne na stanowisku pracy.

IV. Jesienne oraz wiosenne przeglądy stanu obiektów przeprowadzono, protokoły sporządzono.

V. Na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy w 2017 roku przyznane zostały środki z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 1.000 zł. Zadanie administracji rządowej dot. opieki nad cmentarzami, kwaterami i grobami wojennymi przyjęto Uchwałą nr VIII/51/99 Rady Miejskiej w Pakości. Gmina Pakość zawarła w dniu 8.06.2017 r. porozumienie z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Rozliczenie wydatkowania dotacji udzielonej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nastąpiło według przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

VI. W celu udokumentowania poniesionych wydatków Gmina przedłożyła:

- fakturę za: czyszczenie i mycie z glonów i brudu pomnika powstańców wielkopolskich na mogile zbiorowej na cmentarzu parafialnym w Pakości, (kwota: 1.000,00 zł).

Powyższą fakturą gmina Pakość udokumentowała poniesione wydatki na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych w 2017 roku na kwotę 1.000 zł z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Dotację wydatkowano prawidłowo.

Według posiadanej ewidencji, na terenie gminy Pakość znajduje się 7 obiektów grobownictwa wojennego. W toku kontroli dokonano lustracji następujących obiektów:

1. mogiła zbiorowa powstańców wielkopolskich z 1919 r., cmentarz parafialny w Pakości.

Mogiła usytuowana w centralnej części cmentarza, niedaleko głównego wejścia na jego teren. Urządzenie w postaci okazałego murowanego pomnika w kształcie wielokątnego sześcianu,

którego podstawę stanowią murowane schody (5 stopni) obłożone płytami z jasnoszarego granitu. Na froncie pomnika umieszczono dwuczęściową tablicę pamiątkową z napisem treści:

Tu spoczywają Bohaterowie
powstania Wlkp 1918/19

Fr. Malak
Sta. Frąszczak
Mi. Giza
Wal. Kamiński
Sta. Kijewski
Sta. Płaszczkowski
Ale. Koźmiński
Jan Popławski
Fr. Wesołowski
Józ. Nowak
Fel. Ziółkowski
Sta. Łuczak

Cześć ich pamięci.

Nikt im iść nie kazał - poszli
Bo tak chcieli
bo takie dziedzictwo wziął
po dziadach wnuk
Nikt nie pytał o nic,
a wszyscy wiedzieli
za co idą walczyć, komu płacić,
że idą spłacić swej
Ojczyźnie dług.

Poniżej napisu zamocowano tabliczkę z napisem POWSTANIEC WIELKOPOLSKI oraz powstańczą symboliką. Pod tablicą pamiątkową umieszczono poprzeczkę, na której zawieszono flagę narodową. Powyżej na powierzchni pomnika wykonano płaskorzeźbę przedstawiającą front czapki powstańczej oraz skrzyżowane szable.

Szczyt pomnika wieńczy posadowiony na trzyczęściowej schodkowej podstawie krzyż wykonany z blachy, na powierzchni którego umieszczono symbol miecza oraz godło państwowe.

Na najwyższym stopniu schodów od frontu pomnika ustawiono granitową donicę.

Obiekt w stanie bardzo dobrym. Podstawa/schody bez pęknięć i ubytków, podobnie jak powierzchnia pomnika (widoczne drobne rysy). Napisy czytelne, płyta pamiątkowa w bardzo dobrym stanie. Symbolika czytelna, na powierzchni krzyża brak widocznych uszkodzeń.

2. Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego z okresu II wojny światowej, cmentarz parafialny w Pakości.

Nagrobek w postaci poziomej płyty z lastryka posadowionej na skrzynkowej podstawie. Na powierzchni płyty poziomej cztery ozdobne uchwyty. Element centralny w postaci dwóch pionowych, prostokątnych lastrykowych płyt o różnej wysokości, na powierzchni których zamontowano dwie tablice pamiątkowe.

Tekst na tablicy nr 1:

TU SPOCZYWAJĄ
SZER. WP
ZYGMUNT
SZMYTKOWSKI
* 15.10.1915
POLEGŁ W 1939

- * -

KAPITAN WP
JAN SZPOJANKOWSKI
ZGINĄŁ ŚMIERCIĄ TRAGICZNĄ
W 1945

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

tekst na tablicy nr 2:

ODDALI
SWOJE
ŻYCIE
ZA
POLSKĘ
LUDOWĄ

Na powierzchni płyty nr 2 nad tekstem umieszczono symbol orła białego w koronie. Obok mogiły ustawiono tabliczkę informującą o obecności miejsca pamięci narodowej. Przed mogiłą posadowiono donicę.

Obiekt w stanie dobrym. Nieaktualna treść napisu na tablicy pamiątkowej nr 2 (określenie *LUDOWĄ*). Odświeżenia wymagają napisy na tablicach pamiątkowych. Widoczne dwa pęknięcia (przy mocowaniach) w narożach płyty pamiątkowej nr 1. Płyta nagrobna oraz pionowe płyty z lastryka w dobrym stanie, bez pęknięć i ubytków. Teren wokół mogiły zadbane.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się aktualizację treści napisu pamiątkowego oraz odnowienie liter.

3. Mogiła zbiorowa konfederatów barskich z 1769 r., miejscowość Rybitwy, przy kapliczce, dojdzie od drogi Pakość - Inowrocław.

Mogiła upamiętniona głazem narzutowym, do powierzchni którego zamocowano dwie granitowe tablice pamiątkowe. U podstawy obwódka z naturalnych kamieni. Na szczycie głazu

zamontowany metalowy krzyż. Otaczający teren porośnięty trawą i drzewami. Z obu stron upamiętnienia drogi dojazdowe do pobliskiej kapliczki.

Tekst na tablicy pamiątkowej nr 1:

97 KONFEDERATOM BARSKIM
POLEGŁYM W PAKOŚCI W 1769 r.
WDZIĘCZNI POLACY
1922 r. - 1982 r.

Powyżej napisu umieszczono symbol krzyża, poniżej 2 skrzyżowane szable.

Tekst na tablicy pamiątkowej nr 2:

W PIERSI SARMACKIEJ
GDY KREW ZAGRAŁA
TO POSZEDŁ W POLE NA WROGA
A GDY UKOCHAĆ DUSZA KAZAŁA
TO KOCHAŁ POLSKĘ I BOGA

Powyżej napisu wyryto wizerunek orła białego w koronie.

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, tablice pamiątkowe bez spękań i ubytków. Teren wokół mogiły zadbane, roślinność pielęgnowana. Brak tabliczki wskazującej na obecność miejsca pamięci narodowej.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się ustawienie przy obiekcie tabliczki ze znakiem miejsca pamięci narodowej.

4. Mogiła pojedyncza powstańca wielkopolskiego: Wojciech Bronicki, cmentarz parafialny w Kościelcu.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnoszarego granitu posadowionej na lastrykowej podstawie. Na płycie umieszczono lastrykowy blok stanowiący podstawę pod znicz/wazon, a także tabliczkę z napisem POWSTANIEC WIELKOPOLSKI oraz powstańczą symboliką. Na powierzchni płyty wyryto symbol krzyża oraz tekst pamiątkowy treści:

WOJCIECH BRONICKI
+ 16.11.1918

Na tekstem umieszczono symbol chrystogramu chi-rho. Przy mogile ustawiono tabliczkę informującą o obecności miejsca pamięci narodowej.

Obiekt w stanie bardzo dobrym. Płyta pozioma oraz podstawa bez spękań i ubytków.

W przyszłości odnowienia będzie wymagać napis pamiątkowy. Teren wokół mogiły zadbane.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się odnowienie napisu pamiątkowego.

5. Mogiła pojedyncza powstańca wielkopolskiego: Józef Kopeć, cmentarz parafialny w Kościelcu.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnoszarego granitu posadowionej na lastrykowej podstawie. Na płycie umieszczono tabliczkę z napisem POWSTANIEC WIELKOPOLSKI oraz powstańczą symboliką, wyryto także symbol krzyża oraz tekst pamiątkowy treści:

STARSZY SZEREGOWIEC
JÓZEF KOPEĆ
ZMARŁ 11.04.1920
LICZĄC LAT 25

Na tekstem umieszczono symbol chrystogramu chi-rho. Przy mogile ustawiono tabliczkę informującą o obecności miejsca pamięci narodowej.

Obiekt w stanie bardzo dobrym. Płyta pozioma oraz podstawa bez spękań i ubytków, napisy czytelne. Teren wokół mogiły zadbane.

6. Mogiła pojedyncza powstańca wielkopolskiego: Franciszek Kowalkiewicz, cmentarz parafialny w Kościelcu.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnoszarego granitu posadowionej na lastrykowej podstawie. Na płycie umieszczono tabliczkę z napisem POWSTANIEC WIELKOPOLSKI oraz powstańczą symboliką.

Na powierzchni płyty wyryto symbol krzyża oraz tekst pamiątkowy treści:

FRANCISZEK KOWALKIEWICZ
+ 3.11.1918

Na tekstem umieszczono symbol chrystogramu chi-rho.

Obiekt w stanie dobrym. Płyta pozioma oraz podstawa bez spękań i ubytków. Na powierzchni płyty widoczny zielonkawy nalot związany z obecnością pobliskiego drzewa. Napis czytelny, teren wokół mogiły zadbane. Brak tabliczki informującej o obecności miejsca pamięci narodowej.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się oczyszczenie nagrobka z nalotu.

7. Mogiła pojedyncza powstańca wielkopolskiego: Jan Ojczenasz, cmentarz parafialny w Kościelcu.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnoszarego granitu posadowionej na lastrykowej podstawie. Na płycie umieszczono tabliczkę z napisem POWSTANIEC WIELKOPOLSKI oraz powstańczą symboliką, wyryto także symbol krzyża z mieczem owiniętym gałązką oraz tekst pamiątkowy treści:

SZEREGOWIEC
JAN OJCZENASZ
POLEGŁ ZA OJCZYZNĘ 25.2.1919

LICZĄC LAT 21

Na tekstem umieszczono symbol chrystogramu chi-rho. Przy mogile ustawiono tabliczkę informującą o obecności miejsca pamięci narodowej.

Obiekt w stanie bardzo dobrym. Płyta pozioma oraz podstawa bez spękań i ubytków.

W przyszłości odnowienia będzie wymagać napis pamiątkowy. Teren wokół mogiły zadbane.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się odnowienie napisu pamiątkowego.

Uaktualnienie symboliki oraz treści napisów pamiątkowych przeprowadzić należy w porozumieniu z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim oraz Instytutem Pamięci Narodowej.

Ponadto wskazuje się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości: nieprawidłowości i uchybień w przedmiocie kontroli **nie stwierdzono**. W wykazie obiektów podlegających przeglądowi sformułowano uwagi co do uczytelnienia bądź uaktualnienia ich wizerunku.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 4/2018.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu Burmistrzowi podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej: nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

Zaleca się uwzględnienie uwag dotyczących aktualizacji treści napisów oraz poprawy wizerunku obiektów podczas podejmowania prac renowacyjno-remontowych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

(podpis i pieczęć Wojewody)